NTL
LANDSMØTE
2026

Politisk beretning 2022-2025

Innhold

Forord **3**

Tillitsreform **4**
- Medbestemmelse 4
- Markedsstyring 4

Lønns- og arbeidsvilkår **6**
- Splittelsen i statens tariffsystem 6
- LO overtok tariffansvaret for 220 avtaler i Spekter 7
- Pensjon 7
- Uenighet om organisasjonsretten i LO 8
- Sykelønn under press 8
- Brutalisering av arbeidslivet 8

Demokratisk digitalisering **10**
- Statlig skytjeneste 10
- KI på dagsorden 10

Allianser og samarbeid **12**
- Klima og miljø 12
- Arbeid i LO 13
- Arbeid med LO-kongressen 13
- Politisk streik for Palestina 14

Forskning **15**

Beredskap **16**

Stortingsvalg: Bestem '25 **17**
- Arbeidsliv 17
- Offentlig styring og tillitsreform 17
- Offentlig velferd 18
- Grønn og rettferdig omstilling 18
- Bolig 18

INNHOLD

Forord

Etter åtte år med høyrepolitikk gikk vi inn i NTLs 75-årsjubileumsår 2022 med en rødgrønn regjering og en Hurdalsplattform som pekte ut en helt ny retning for det norske samfunnet og arbeidslivet. Allerede ved årets start hadde regjeringen lagt fram flere lovforslag som ville øke tryggheten i norsk arbeidsliv. Men vi har også sett at det tar lang tid å rette opp i konsekvensene av den forrige regjeringens kutt- og privatiseringspolitikk. Budsjettsituasjonen for mange av virksomhetene NTL har medlemmer i har fortsatt å være krevende gjennom hele denne landsmøteperioden.

Selv om NTL er partipolitisk uavhengig er vi politisk tydelige, fordi hvilken politikk som føres betyr mye for våre medlemmers arbeidshverdag. Derfor valgte NTLs landsstyre å prioritere arbeidet med Stortingsvalget høyt fram mot valget i 2025. Landsstyret vedtok at vi skulle jobbe for at den brede venstresida skulle vinne valget – og den vant!

Seieren følges av et stort alvor. Fremskrittspartiet er landets største parti. Samfunnsutviklingen, både nasjonalt og internasjonalt, har gjort fagbevegelsens solidaritet og antirasistiske og antifascistiske kamp viktigere enn på lenge. Disse kampene har NTL også brukt mye tid på i denne landsmøteperioden, både internt i egen organisasjon, gjennom deltakelse i Pride og i solidaritet med amerikanske fagforeningskolleger som har stått i en storm av angrep på føderalt ansattes rettigheter. Konsekvensene av presidentskiftet i USA har også preget arbeidet vårt. Kuttene i bistandsmidler har ført til store omstillinger i flere virksomheter der vi har medlemmer.

Verdenssituasjonen har medført en viktig styrking av forsvaret. For NTL har det vært viktig å minne om at totalberedskapen må sikre at hele offentlig sektor fungerer både i krise og på alle de andre, helt vanlige dagene.

Kampen om budsjettmidlene har bare blitt tøffere gjennom denne perioden.

En annen av sakene som har preget denne landsmøteperioden har vært Israels folkemord på palestinere i Gaza. NTL-ere over hele landet har engasjert seg, presset på for mer handling fra norske myndigheter og vist solidaritet med det palestinske folket, blant annet gjennom utallige demonstrasjoner, markeringer og også politisk streik.

Her kan du lese om noen konkrete saker som har vært viktige i denne perioden. God lesning!

Kjersti Barsok,
forbundsleder

Tillitsreform

Medbestemmelse

I hovedavtalen er kravene til deltagelse fra virksomhetens øverste leder skjerpet samtidig som avtalen påpeker at medbestemmelsen skal være reell. Den årlige evalueringen av partssamarbeidet er presisert i hovedavtalen, og fellesopplæringen er styrket. Regjeringen har fulgt opp noen av kravene fra NTL om å styrke vektleggingen av medbestemmelse som en integrert del av den statlige arbeidsgiverpolitikken. Det har blitt utarbeidet nytt opplæringsmateriell for de lokale partene i samarbeid med hovedsammenslutningene. Til tross for dette er det lite som tyder på at medbestemmelsen har blitt styrket. Mange tillitsvalgte har erfart at for eksempel digitaliseringsprosesser gjennomføres uten at tillitsvalgte blir informert og får utøvd reell medbestemmelse.

Markedsstyring

Renholderne tilbake i Forsvaret

I 2016 ble renholdet i Forsvaret konkurranseutsatt av Høyre/FrP-regjeringen. Da Ap/Sp-regjeringen tok over i 2021, slo Hurdals-plattformen fast at privatiseringen av renholdet skulle reverseres. I desember 2023 kom de første renholderne tilbake, og 1. januar 2025 var siste pulje innlemmet igjen. Over 400 renholdere har blitt statsansatte.
I sitt alternative budsjett i 2024 gikk Høyre inn for ikke å tilbakeføre renholderne. I Venstres alternative forslag til statsbudsjettet for 2025, foreslo partiet å konkurranseutsette renholdstjenester i Forsvaret på nytt.

Kunnskap om og opplæring i partssamarbeid etter hovedavtalen prioriteres fortsatt i liten grad av arbeidsgiversiden.

Foto: August Tekrø / NTL

– Med anbudsrunder er det jo litt mer usikkert hvor lenge du har en jobb eller om du blir flyttet over til et nytt firma. Det er mye lettere å se for meg at jeg kan få fagbrev innenfor renhold nå når vi er med i det statlige. Hvis man skal velge mellom å ha noe privat eller å ha det statlig, skal man kanskje velge å høre på de som faktisk er i jobben.

Saga Helene Frafjord Pedersen, renholder i Forsvaret. Saga opplevde å få jobben sin både outsourcet og tilbakeført.

Lønns- og arbeidsvilkår

Splittelsen i statens tariffsystem

Den splittede tariffsituasjonen i staten ble alvorlig forverret i 2022, ved at Unio gikk over til Akademikernes avtale, samtidig som Stortinget vedtok en ny modell for fordeling av lønnsmassen. Mange av NTLs tillitsvalgte meldte om urimelige og uforutsette konsekvenser av den nye ordningen. Splittelsen av tariffavtalene og delte lønnsmasser har dermed medført stort press på NTL og vår politikk for et helhetlig og omfordelende tariffsystem. I 2024 førte en historisk mobilisering og et massivt nei fra LO Stats medlemmer til at oppgjøret ble behandlet av Rikslønnsnemnda. Mot NTLs stemmer vedtok LO Stats styre å be om frivillig nemnd framfor streik. Unio og Akademikerne Stat streiket og fikk tvungen lønnsnemnd. Resultatet ble at staten fortsatt hadde ulikelydende tariffavtaler og at lønnstrinnsystemet ble avviklet.

Frontfaget i streik i 2023

Foto: August Tekrø / NTL

LO/NTL har tariffavtale med NHO/Abelia for forskning og undervisning. Hovedtyngden forskningsinstitutter, ideelle virksomheter og ulike organisasjoner. samordnede lønns-oppgjør mellom LO og NHO er også denne tariffavtalen del av lønnsoppgjøret. NTL-medlemmer var i streik hos seks virksomheter.

Foto: August Tekrø / NTL

Tariffavtalen med NHO/Abelia ble opprettet i 2002, og lønnsoppgjøret i 2023 var første gang det ble gjennomført en streik. Det har imidlertid vært mange meklinger.

LO overtok tariffansvaret for 220 avtaler i Spekter

LO tok tilbake det overordnede partsforholdet. Det ble ingen endringer i forhandlingssystemet i Spekter. LO Stat har gjennomført den største omstillingen i organisasjonens historie. Distriktsapparatet er lagt ned. Dette besto av seks distriktssekretærer i full stilling. Fylkesutvalg i alle fylker er avviklet. Disse besto av tillitsvalgte fra de ulike forbundene. Utgangspunktet for arbeidet kommer fra vedtak fattet på LOs kongress og i LOs sekretariat.

Pensjon

NTL har i hele landsmøteperioden jobbet med pensjon på alle våre tariffområder. Vi har samarbeidet med LO, LO Stat og enkeltstående forbund. Pensjon har også vært tema for møter mellom NTL og forskjellige politiske partier. Mye av arbeidet har blitt gjort i forbindelse med tariffoppgjørene i de respektive tariffområdene. Hovedsakene har vært særaldersgrenser og AFP. Dette arbeidet vil fortsette inn i neste landsmøteperiode.

– Det er ingen tilfeldighet hvem som taper i lønnsoppgjørene. Det er renholdere, butikkansatte, assistenter, velferdsarbeidere – ofte kvinner, ofte deltidsansatte. Jobber vi alle er avhengige av, men som belønnes med minst. Det er ikke tilfeldig. Det er systematisk. Og det er på tide å ta kampen.

Synnøve Bakken, leder for NTL Studentsamskipnadene.

Foto: August Tekrø / NTL

Uenighet om organisasjonsretten i LO

NTL hadde mange uenigheter (grensetvister) med Handel og Kontor (HK) om organisasjons- og avtaleretten for frivillige organisasjoner. I 2024 ble HK, NTL og Fagforbundet enige om en grenseavtale. Grenseavtalen bygger blant annet på en modell der det gjøres en grovfordeling av organisasjonsretten og en vurdering av HUK-tilknytning (helse, utdanning og kultur) basert på kategoriinndelingen i frivillighetsregistret.

Sykelønn under press

I 2025 brøt forhandlingene om ny IA-avtale mellom LO og NHO sammen, da NHO nektet å signere avtalen uten at sykelønna skulle kuttes. Dette førte til store demonstrasjoner, der LO-lederen frontet motstand mot kutt i sykelønna overfor de øvrige partene i arbeidslivet. NTL sto selvsagt sammen med de øvrige LO-forbundene i denne kampen. IA-avtalen ble signert i februar 2025, og sykelønna står foreløpig uendret til tross for at partiene på høyresiden ønsker å øke det økonomiske presset mot arbeidstakere som er syke.

Brutalisering av arbeidslivet

Vi ser en tendens til at ledere overlater oppfølgingsansvaret for personalsaker til HR-avdelinger, ofte med eksterne advokater tidlig inn. Dette gir dokumentasjonsoverflod og vanskeliggjør samarbeid mellom

arbeidsgiver, medlem og tillitsvalgte i sammensatte saker. Slike saker har ofte helt eller delvis oppstått på grunn av strukturelle forhold på arbeidsplassen, og kunne med fordel vært løst på lavest mulig nivå. Vi skolerer, gir råd og bistår tillitsvalgte og medlemmer i slike saker, og ser at dette er et arbeid vi må satse videre på.

Vi har merket en markant økning av saker om manglende oppfølging og tilrettelegging for sykemeldte, samt raskere oppsigelser på grunn av sykdom. Vi ser også at arbeidsgivere i mange nedbemanningsprosesser ikke skåner seniorer. I en del tilfeller har arbeidsgivere direkte oppfordret seniorer å ta sluttpakker for å skape «fornyelse» i organisasjonen. Slike signaler er svært uheldige, og har i noen tilfeller ført til store økonomiske tap for arbeidstakere som mister retten til AFP. De politiske føringene og samfunnsdebatten om å stå lenger i arbeid og inkludere flere i arbeid når ikke nødvendigvis ned på virksomhets- og individnivå, heller ikke i statlig sektor. Satsingen på å få folk til å stå lenger i arbeid bør derfor også inkludere kontroll på denne type lekkasje fra arbeidslivet. Vi opplever også at arbeidsgivere ikke overholder tariffavtaler de er bundet av. I privat sektor er ansiennitetsprinsippet førende ved nedbemanning, men arbeidsgiver ønsker ofte ikke å forholde seg til dette. Dette skaper uforutsigbarhet og urettferdighet i allerede tøffe situasjoner for arbeidstakerne. Det har også vært en økende trend å sette sykelønnsordninger under press, også i staten – blant annet ved at tariffavtalte bestemmelser tolkes ulikt, sykemeldinger bestrides og lønnsutbetalinger stoppes.

I perioden har regjeringen gjort en rekke forbedringer i arbeidsmiljøloven som man begynner å se effektene av.

– Vekk med free seating, clean desk og underdekning. De statsansatte vil ha mulighet til å jobbe effektivt og konsentrert på faste plasser.

Bjørn Halvorsen, leder for NTL Sentralforvaltningen.

Foto: August Tekrø / NTL

Demokratisk digitalisering

Statlig skytjeneste

I mange år var NTL nær alene om å reise debatten om hvordan økende bruk av kommersielle skytjenester utfordret autonomien til offentlige virksomheter. Da Hurdalsplattformen slo fast at en statlig skytjeneste skulle utredes, ble saken løftet på den politiske dagsorden i større grad enn de foregående årene. Ikke minst fikk Nasjonal sikkerhetsmyndighets (NSM) konseptvalgutredning stor oppmerksomhet da den ble offentliggjort i 2023. NSM anbefalte å opprette to skytjenester for offentlige virksomheter, hvorav én var en lukket, statlig eid og drevet løsning, i tillegg til å anskaffe en skyløsning fra en kommersiell leverandør. På tampen av året besluttet regjeringen å gå for anskaffelse fra en kommersiell leverandør og vrake en statlig skytjeneste. NTL har holdt debatten i gang gjennom politisk påvirkning, medieutspill og samarbeid med andre forbund og øvrige sivilsamfunnsorganisasjoner.

KI på dagsorden

Kunstig intelligens, maskinlæring, automatisering og digitalisering er alle ord vi har hørt i landsmøteperioden som gikk. Bruken av denne typen elektroniske verktøy vil ha stor betydning for våre medlemmers arbeidshverdag.

Regjeringen legger til grunn at hele offentlig sektor skal ta i bruk KI. Derimot er den lite konkret på hva formålet med kunstig intelligens i offentlig sektor skal være. Regjeringen skal legge fram en handlingsplan for kunstig intelligens i offentlig sektor. Det er et arbeid NTL gjerne bidrar til, og da er partssamarbeid en vesentlig komponent.

NTL har jobbet kontinuerlig med KI og tilhørende problemstillinger i hele landsmøteperioden. Det har vi gjort gjennom digitaliseringsnettverket, flere NTL-konferanser samt politisk arbeid opp mot

regjeringen og Stortinget. I 2023 ble kunstig intelligens eksplisitt innlemmet i § 1-9 i hovedavtalen i staten.

Organisasjonsleddene har arrangert kurs med både interne og eksterne innledere. NTL-tillitsvalgte har skrevet innlegg og kronikker om temaet og kommet med krav om styrket medbestemmelse over utviklingen. Den viktigste kampen står likevel ute på den enkelte arbeidsplass, hvor våre lokale tillitsvalgte har gjort en fremragende jobb.

– Vi veit, og dere veit godt, at digitalisering og bruk av kunstig intelligens påvirker arbeidstakernes arbeidshverdag. Derfor må vi selvfølgelig ha medbestemmelse.

Forbundsleder Kjersti Barsok. Barsok åpnet NTL-konferansen 2024, der hovedtariffoppgjøret og kunstig intelligens sto på programmet.

Foto: August Tekrø / NTL

Allianser og samarbeid

For NTL er alliansebygging og samarbeid viktig i seg selv, men det er også viktig for evnen vår til å utvikle politikk og oppdatere kunnskapen vår om ulike politikkområder gjennom hele landsmøteperioden.

Klima og miljø

NTLs viktigste arbeidsverktøy når det gjelder arbeidet med klima- og miljøpolitiske temaer er samarbeidsalliansen Broen til framtiden og de nettverkene vi er med på å bygge. I flere år har ulike forbund i og utenfor LO, miljøbevegelsen, forskere, landbruksorganisasjoner og kirken samarbeidet om en årlig konferanse i Oslo, mens ulike regionale initiativ har jobbet sammen om klimaløsninger nedenfra. Gjennom de store folkebevegelsene vi representerer er vi folkets egen klimaallianse. Samarbeid er en viktig forutsetning for kunnskap og for at vi kan være en tydelig stemme i klimaspørsmål.

Foto: August Tekrø / NTL

Arbeid i LO

NTL deltar aktivt i arbeidet med å følge opp LOs kongressvedtak, blant annet gjennom en rekke sekretariatsoppnevnte utvalg i LO. Samarbeidet med de andre forbundene gjennom disse utvalgene er utrolig viktig for både politikkutvikling og videre alliansebygging. Et godt eksempel er boligpolitisk utvalg, hvor arbeidet med å utarbeide LOs boligpolitiske plattform har pågått parallelt med utviklingen av NTLs arbeid med boligpolitikk. Arbeidet i LO er en viktig kilde til kunnskap og samarbeidsflater, både med LOs ledelse og andre forbund. Fagligpolitisk gir samarbeidet NTL tilgang til de rødgrønne partiene, særlig Arbeiderpartiet.

Arbeid med LO-kongressen

I 2025 avholdt LO sin 36. kongress. NTL jobbet med forslag til nytt handlingsprogram for LO hele det siste året før kongressen. Forarbeidene i forbundet betegnes som gode og de viktigste sakene for NTL ble løftet i tråd med debatter og vedtak i våre styrende organer. NTLs delegasjon gjorde en solid innsats på kongressen. Flere av sakene krevde utstrakt samhandling med andre forbund både i forkant av og under kongressen. NTLs Kjersti Barsok satt i redaksjonskomiteen og Ellen Dalen i valgkomiteen. Forbundets kandidat Ingerid Marie Utvik ble valgt inn i ledelsen som førstesekretær og Jan Rune Yanni Vikan ble valgt inn i LOs kontrollkomité.

LO-kongressen: NTLs Ingerid Marie Utvik ble valgt til førstesekretær i LO.

Foto: August Tekrø / NTL

Politisk streik for Palestina

I november 2025 gjennomførte fagbevegelsen en politisk streik for å kreve at Oljefondet trekker seg ut av selskaper som bidrar til Israels okkupasjon av Palestina. Streiken var i regi av lokale LO-avdelinger, forankret i LO-kongressens vedtak om boikott av Israel. Flere hundre streikende samlet seg utenfor Stortinget, og mange NTL-organisasjons-ledd deltok. NTLs hovedkasserer Jan Rune Yanni Vikan holdt appell og kritiserte Israels krigføring og okkupasjonspolitikk. NTL-ere deltok også i markeringer i Bergen, Trondheim og Ås.

NTLs hovedkasserer Jan Rune Yanni Vikan holdt appell under den politiske streiken.

Foto: August Tekrø / NTL

Forskning

Et av temaene vi stadig jobber med, og som alltid er viktig når NTL møter bevilgende myndigheter, er forskning og forskningsfinansiering. Både forskningsinstituttene og hele universitets- og høgskolesektoren har hatt en krevende ressurssituasjon gjennom denne landsmøteperioden. Et av gjennomslagene NTL fikk på LO-kongressen var at forskning får større plass, både i handlingsprogrammet og i ulike uttalelser. Det er viktig at forskning ikke ses på som en slags luksus når budsjetter skal vedtas. Fri og uavhengig forskning er en forutsetning for kunnskapen vi trenger for å løse mange av de krisene vi står overfor. Klima- og natur-krisen er kanskje det tydeligste eksemplet, der forskningen helt tydelig peker i retning av hva som må endres politisk for å snu utviklingen og begrense skadene av menneskeskapte klimaendringer. For NTL er det helt grunnleggende med kunnskapsbasert politikkutvikling, særlig i en tid der både nyhetsmedier, beslutningstakere og andre samfunnsaktører utfordres av falske nyheter, hybridangrep, polarisering og ustabilitet i verdenssamfunnet.

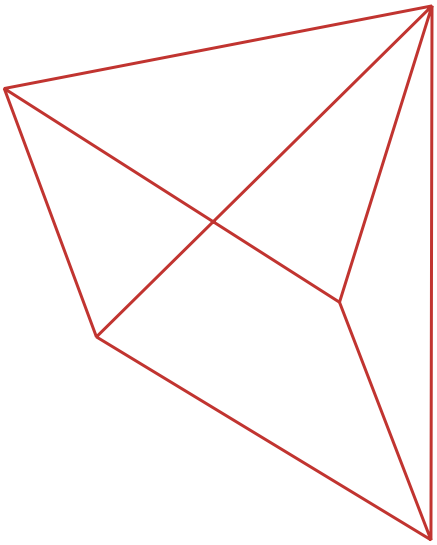
– Hva skal vi egentlig med forskning? Mange tenker at det handler om nysgjerrighet, men sannheten er: Vi forsker fordi vi må. For arbeidsplassene våre. For klimaet. For å sikre velferd og verdiskaping i framtida. Forskning er ikke en luksus. Det er ikke valgfritt. Det er en forutsetning for et rettferdig og bærekraftig samfunn.

Marius Johnsen, leder i NTL Forskningsinstitutter.

Foto: August Tekrø / NTL

Beredskap

Denne landsmøteperioden har NTL jobbet videre med mange temaer knyttet til samfunnssikkerhet og totalberedskap. Den sikkerhetspolitiske situasjonen og flere hendelser knyttet til ekstremvær og framkommelighet har aktualisert temaer knyttet til totalberedskap og samfunnssikkerhet ytterligere, også i et klimaperspektiv. Regjeringen har mottatt en NOU om totalberedskap og Stortinget har behandlet totalberedskapsmeldingen «Forberedt på krise og krig». For NTL har det vært viktig å peke på at styrkingen av forsvarssektoren ikke må gå på bekostning av andre beredskapsvirksomheters evne til å løse oppgavene sine, forebygge kriser og holde hjulene i samfunnet i gang. Kriser kommer ikke alene – og mange kriser virker også forsterkende på hverandre. Gjennom landsmøteperioden har NTL vist at vi organiserer medlemmer i hele krisespekteret og at vi har en tydelig stemme i ulike debatter om samfunnssikkerhet og beredskap. Det har vært viktig å minne myndighetene på hva god totalberedskap er. Det er det motsatte av oppsplittet og fragmentert beredskap – og det er den typen beredskap som gjør at vi kan forberede oss på flere kriser samtidig.

Stortingsvalg: Bestem '25

Målet for NTLs engasjement fram mot Stortingsvalget i 2025 var å få gjennomslag for NTLs politikk, sette fokus på fem prioriterte saksområder, og ikke minst bidra til å sikre et flertall for den brede venstresida i norsk politikk. Det var viktig for NTL å peke på en tydelig politisk retning. Selv om vi er partipolitisk uavhengige, er vi ikke politisk nøytrale.

På hvert av de fem temaene organiserte vi debattmøter som ble strømmet og tatt opp, slik at de kunne brukes i andre sammenhenger. NTL-dagene i august/september var en fin anledning til å skape engasjement. NTL har fått gode tilbakemeldinger på Bestem '25-kampanjen.

Arbeidsliv

Å sikre medlemmene trygge, stabile og faste arbeidsforhold med rettferdige og forutsigbare lønns- og arbeidsvilkår er det viktigste vi gjør. Mange av rettighetene våre er forankret i tariffavtaler, men mange saker som påvirker arbeidshverdagen, avgjøres på Stortinget og av regjeringen. Det har noe å si hvem som styrer.

Offentlig styring og tillitsreform

NTL jobber med å synliggjøre de negative konsekvensene av privatisering, kommersialisering, oppsplitting og markedsstyring i offentlig sektor. Nei til unødvendig kontroll og overvåking, og ja til offentlig styring, tillit til ansatte og gode tjenester til innbyggerne.

Faksimile: NTL

Offentlig velferd

NTL mener at velferdsstaten er fundamentet for et godt og demokratisk samfunn. Den må være sterk og forutsigbar, men også utvikles i takt med folks behov. Velferdsstaten må sikre helse, omsorg, utdanning og trygghet. Dette kan ikke overlates til markedet.

Grønn og rettferdig omstilling

For å nå klimamålene og sikre velferdsstaten, må Norge – raskere enn i dag – omstille seg til et fornybart samfunn uten utslipp. Overgangen til fornybar energi må skje innenfor planetens tålegrenser og på en måte som i størst mulig grad tar vare på naturen, med fagbevegelsen som en viktig drivkraft.

Bolig

Bolig er et grunnleggende velferdsgode, ikke et spekulasjonsobjekt. Fagbevegelsen har alltid kjempet for gode lønns- og arbeidsvilkår, men også for trygge hjem folk har råd til å bo i. Boligmarkedet er en av grunnpilarene i den norske velferdsmodellen: arbeid til alle, skole for alle og bolig til alle.

NTL LANDS-MØTE 2026